

Урок 10

Істинний Ісус Навин

I. Вступ

- Вітаю вас, шановні друзі, на уроці суботньої... ні, не школи... Академії! Сьогодні ми будемо не школярами США, а студентами суботньої академії!

Питання 1: Чому?

- Бо матеріал даного уроку – це матеріал Духовної академії. Сьогодні ми будемо знайомитися з богословською наукою, котра носить назву – *типологія*.
- Деяке пояснення щодо цієї науки дає нам уже

Питання 2: Заголовок сьогоднішнього уроку:

Істинний Ісус Навин

Питання 3: Що означає цей вислів: «істинний Ісус Навин»? Хіба є «неістинний» Ісус Навин? Хто ж він – «неістинний» Ісус Навин?

- Такого Ісуса Навина немає... Є *прообразний / образний* Ісус Навин, той, котрий упровадив народ Ізраїльський в обітований Ханаан.

Питання 4: А що таке «прообраз / образ»? Підказку дає

Пам'ятковий вірш до уроку: 1 Кор. 10:11.

II. Основна частина

Додатки до рубрики: Біблійна типологія (неділя)

- В оригіналі даного тексту слово *приклад* (в Огієнка) або *прообраз* (у СУВ) представлений грецьким словом *τύπος*.
- Буквальний переклад слова *τύπος* – *тип*. А *логос*, ми вже знаємо, що це означає – *слово*, або *наука*.

Питання 1: Тепер ми можемо дати означення науки типології:

- *Типологія* – це наука про *типи*, тобто – *образи / прообрази*. «Це вид наукової систематизації когось, чогось за спільними ознаками» (Посібник, 125).
- Біблійні *образи / прообрази* знаходяться переважно в Старому Завіті. Ними можуть бути люди, предмети, події.

Питання 2: На що вказують типи / образи Старого Завіту?

- На реальні, істинні, необразні об'єкти. Вони вищі, ширші, глибші, небесні, духовні. Ці об'єкти знаходяться в Новому Завіті.
- Їх в типології називають – *антитип*. Отже, *тип / прообраз* Старого Завіту має свій новозавітний *антитип*...

Питання 3: Наведемо приклад такої типології: Рим. 5:14.

- В оригіналі цього уривку слово *образ* – це *τύπος* – *тип*. Адам був *типом*...

Питання 4: Кого?

- *Майбутнього*... *Адама* (див. КАСД. Т. VI). Отже, Адам – *тип* зі Старого Завіту, а *антитип* в Новому Завіті – Христос.
- В даній типології *типом* є *людина*.

Питання 5: Наведемо інший приклад: Псал. 21:19. Що тут виступає *типом / прообразом*?

- *Подія* в житті царя Давида – поділ його царського одягу й кидання жереба про його шати...

Питання 6: А що є *антитипом* в Новому Завіті? Івана 19:24.

- *Антитипом* є така сама подія – поділ одягу й кидання жереба, але не про шати царя Давида, а про шати... Небесного Царя царів.

Питання 7: Як нам уникнути плутанини, що є «тип», а що «антитип»?

- Слово *антитип* – довше, ніж слово *тип*. Це довше слово означає щось більше, ширше, небесне, духовне.
- Тип переважно в Старому Завіті, антитип – у Новому.

Додатки до рубрики: Тип і антитип (понеділок)

- Досліджуючи біблійну типологію, звернемо особливу увагу на важливі застереження. Нам їх варто написати червоними буквами:

Застереження 1: *Дозвіл на проведення біблійної типології надають лише Богонатхненні джерела: Біблія та твори Духа пророцтва.*

- Повернемося ще раз до двох попередніх уривків: Рим. 4 й Івана 19.

Питання 1: *Хто сказав, що Адам є типом Христа? Хто засвідчив, що Писання провістило жереб про шати Месії? Може, я? Або ви?*

- Не я, і не ви! Це свідокство самого Писання. Я не маю права шукати *типи* й *антитипи*, де мені заманеться.

- Але лише в тій сфері, в тих межах, які окреслюють самі Писання й твори Духа пророцтва.

Питання 2: *Чи ми можемо навести якусь типологію, котру проводить лише Дух пророцтва?*

- «Декрет (антитип), який буде виданий наприкінці часу проти останку Божого народу, дуже нагадуватиме указ Ксеркса (тип) проти євреїв. Нині вороги істинної Церкви вбачають у невеликій групі (антитип) тих, котрі дотримуються заповіді про суботу, Мардохея (тип) біля воріт» (ПЦ, [605, 606]).

Питання 3: *А для чого нам ця типологія? Що вона дає нам з вами?*

- Колосальну потіху, підкріплення, щоб ми могли встояти в той час.

Застереження 2А: *Відповідність між типом і антитипом не лінійна, а точкова; тобто між ними є лише деякі спільні ознаки.*

- Дехто із тлумачів типології дозволяють собі знайти в типі все те, що є в антитипі. Це вже не *типологія*, це *алегорія*...

Питання 4: *Залежно від того, на яку сферу вказує «тип», існують три різні види біблійної типології:*

- 1) Христологічна типологія – де антитипом є Христос і Його життя;
- 2) еклезіологічна – тут антитип – Церква Божа;
- 3) есхатологічна типологія – котра стосується кінця часу.

Питання 5: *Наведену вище типологію про дні Естер, до якого типу можна віднести?*

- Це есхатологічна типологія. Бо вона торкається останніх днів землі.

Питання 6: *А попередні типології про Адама та жереб про одяг, до якої типології відносяться?*

- Христологічної... Саме в христологічній типології нам слід бути дуже обережними. Тут варто сказати наступне:

Застереження 2Б: *Відповідність між типом і антитипом у христологічній типології є дуже приблизна...*

Питання 7: Як ви скажете, чому?

- Усе життя і діяльність Ісуса виходять за межі людського розуміння. Збагнути до кінця навіть їх видиму сторону грішній людині не під силу.
- А що ж сказати про Його незбагнений Хресний Подвиг? Ось чому всю вічність ми будемо знаходити нові й нові теми для оспівування Агнця Божого.

Додатки до рубрики: Ісус Навин як прообраз (вівторок)

Питання 1: Нагадаємо назву сьогоднішнього уроку: «Істинний Ісус Навин».

Прочитаємо й назву рубрики за вівторок: «Ісус Навин як прообраз».

Що хоче сказати автор Посібника через ці вирази?

- Зрозуміло: автор хоче проводити типологію між Ісусом Навином та Ісусом Христом.
- Однак, ні Писання, ні твори Духа пророцтва не називають прямо Ісуса Навина *прообразом, типом Христа*.
- Але Ісус Навин підійшов до цього прообразу дуже й дуже близько... Нижче ми переконаємося в цьому.
- *Типологія*, як ми зазначали вище, займається пошуком спільних ознак. Ми сьогодні будемо шукати спільні ознаки між двома Ісусами.
- Але перед цим пошукаємо *спільні ознаки* між Ісусом Навином і Мойсеєм.

Питання 2: Для чого це потрібно?

- Бо Мойсей з усіх живучих на землі людей, був найбільшим *типом* Ісуса Христа...
- Якщо ми знайдемо спільні ознаки Ісуса Навина з Мойсеєм, це означає, що Ісус Навин має *спільні ознаки* і з Христом.

Питання 3: Під натхненням Святого Духа, що сказав Мойсей про себе?

Втор. 18:15

- Це пророцтво не стосувалося Ісуса Навина. Читаємо: «Мойсей був прообразом [типом] Христа. Він сам сказав Ізраїлю: *Пророка з-посеред тебе, з братів твоїх, **такого, як я**, поставить тобі Господь, Бог твій, – Його будете слухати* (Втор. 18:15)» (ПП, [480]).

Питання 4: А що сказав Сам Бог Отець? Луки 9:35

- *Його слухайтеся!*... Мойсей сказав у минулому часі: *будете слухати*. Отець повторив слова Мойсея в теперішньому часі, вказуючи на Свого Сина.

- Яка пряма, Божественна типологія! Але Ісус Навин ніколи не претендував на подібність навіть з Мойсеєм!

Питання 5: *Хто ще відмовився від подібної типології? Івана 1:20, 21*

- Навіть найбільший із пророків Іван Хреститель заперечив думку стосовно своєї особи, ніби він новозавітний Мойсей.

- Ось уривок із «Бажання віків»: «Видатні мужі в пишних шатах із гідністю, відповідно до їхнього становища та влади, зупинилися перед пророком пустелі.

– Хто ти? – запитали вони... – Ти пророк?

– Ні!...

Рабини продовжували розпитувати: *Чому ти хрестиш, коли ти не Христос, не Ілля і не пророк?* Кажучи «пророк», рабини мали на увазі Мойсея» (БВ, [132-134]; [134-135]).

- Іван – найбільший із пророків – заявив про себе дуже скромно: *Я не Мойсей, я – голос...*

Питання 6: *В якому статусі ми вперше в Біблії зустрічаємо Ісуса Навина? Числ. 11:28. Він – слуга Мойсея... Скільки часу він був у такому статусі?*

- Щонайменше – 40 років! 40 років служити і споглядати того, хто спілкувався з Христом *лицем до лиця...*

- Мойсей споглядав Ісуса Христа 40 днів...

Питання 7: *Що сталося з лицем Мойсея? А що сталося з Ісусом Навином, котрий 40 років споглядав земного вождя Божого народу?*

- Він уподібнився до свого пана... Він почав носити його образ... Господь це врахував і особливо його відзначив.

Питання 8: *Спробуємо знайти важливі паралелі між Ісусом Навином та Мойсеєм, котрі провів Сам Бог.*

- «Бог діяв через Ісуса Навина *так само*, як колись діяв через Мойсея...

Звеличив Господь Ісуса в очах усього Ізраїля, і стали *боятися його, як боялися Мойсея* по всі дні його життя» (ПП, [485]).

- Ми не будемо перечитувати численні тексти, котрі позують ці паралелі. Подаємо просто їх список:

- 1) Господь особисто зустрівся з одним і другим і вручив керування народом;
- 2) Обом Господь наказав зняти взуття з ніг;
- 3) Слава обох вождів вселяла страх в жителів Ханаану;

- 4) Обоє очолили чудесний перехід: Мойсей – через Червоне море, Ісус Навин – через Йордан;
- 5) Обоє в певний момент святкували з народом Пасху і ставили скинню;
- 6) Обидва виголошують прощальну промову і відновлюють Завіт народу з Богом.

Додатки до рубрики: Ісус Навин і Месія (середа)

Питання 1: *І найважливішим у цьому списку має бути ще один факт.*

Читаємо Числа 13:16.

7) *Мойсей змінив ім'я свого слуги...*

- Старе ім'я Ісуса Навина – *Осія* – означає «спасіння». А його нове ім'я – *Ісус* – «*Ягве* – спасіння».
- На мові оригіналу імена двох Ісусів звучать майже однаково, і мають майже однакове значення.

Питання 2: *Про що це свідчить?*

- Ісус Навин, споглядаючи Мойсея, уподібнився до свого пана. А далі він спілкувався зі Самим Ісусом Христом! І почав носити Його образ...
- Бог це відзначив...

Питання 3: *Спробуємо знайти важливі паралелі між Ісусом Навином та Ісусом Христом, котрі відзначив Сам Бог.*

- 1) *Ісус Навин ввів Ізраїль у земний Ханаан. Ісус Христос уведе в Небесний.*
- 2) *Ісус Навин був вождем земного Ізраїля, Христос – Вождь духовного Ізраїля.*
- 3) *Ісус Навин очолив боротьбу з ворогами Божого народу. Христос веде невидимі битви Свого народу з темними силами.*
- 4) *Обидва Ісуса були мужами молитви.*

- «Муж, який звелів: *Зупинись, сонце, над Гівеоном, а ти, місяцю, в айялонській долині!* – був мужем, котрий довгі години проводив розпростертим на землі у молитві [як і Христос]... Люди молитви – це люди сили!» (ПП, [509]).

Питання 4: *Як ви вважаєте, для Господа яке уподібнення людини є найважливішим? Римл. 8:29*

- Це те, що буде визначати долю кожного з нас... Це те єдине, що ми візьмемо зі собою у вічність... Хриstopодібний характер.

Питання 5: *Наскільки ж Ісус Навин уподібнився характером до свого Господа?*

- Він ішов від образу слуги до образу Мойсея... А далі – до образу Самого Христа...

- Ісус Навин змінювався «від слави на славу, від характеру до характеру» (див. 6СЦ, [317]).

Питання 6: *Яку характеристику дає цьому колишньому слугі натхненне перо?*

- «Відважний, рішучий, наполегливий, вправний, непідкупний, позбавлений егоїстичних інтересів у піклуванні про тих, котрі перебували під його опікою, і чи не найголовніше, – керований живою вірою в Бога... Ісус Навин був першим помічником Мойсея і своєю незламною вірністю, якою ніколи не хизувався, стійкістю у тих випадках, коли інші похитнулися, твердим бажанням захищати істину, незважаючи на небезпеки, засвідчив, що може стати наступником Мойсея ще до того, як Божий голос покликав його на цю посаду» (ПП, [481, 482]).

- Ось через які якості Ісус Навин може бути прообразом Великого Вождя війська Ягве...

Додатки до рубрики: Ісус Навин і ми (четвер)

Питання 1: *А що свідчать Богонатхненні джерела про Ісуса Навина, як вождя Божого народу?*

- «Ісус Навин намагався спонукати [народ] ухвалити рішення, щоб назавжди покінчити з гріхом [ідолопоклонства] в Ізраїлі» (там само, 523).

- «Свята ревність, яка сповнювала серце вождя, передалась і народові» (с. 523, 524).

- «І уклав Ісус Завіт з народом того дня, і дав йому постанови та Закони в Сихемі» (І. Нав. 24:25).

Питання 2: *Що стало печаткою на служінні Ісуса Навина, як земного вождя старозавітної Церкви? І. Нав. 24:31*

- «Найблагороднішим свідченням на користь його характеру і життя як вождя народу, стала історія покоління, котре скористалося плодами його трудів: *І служив Ізраїль Господеві у всі дні Ісуса та в усі дні старійшин, котрі пережили Ісуса*» (ПП, [524]).

- Як на нашу думку, Ісус Навин цілком може бути типом Ісуса Христа. Нам здається, що в даній типології можна було б проводити всі три її види:
- І христологічну, і еклезіологічну, і есхатологічну...

Питання 3: *Чому ж Святе Письмо і Дух пророцтва не називають Ісуса Навина типом або образом Ісуса Христа? Тобто не дають прямої типології між ними?*

- Звичайно, вичерпну відповідь ми отримаємо лише у вічності... Але Писання дає певний натяк, як можливу відповідь на наше питання.

Питання 4: *Читаємо 1 Хронік 22:7, 8.*

- Великі воєнні кампанії Давида і безліч пролитої крові стало перешкодою навіть для спорудження будівлі – Дому Божого.
- Але Ісус Навин провадив набагато більше воєн! І пролив набагато більше крові і дітей, і дорослих, і стариків...

Питання 5: *То чи може така людина, котра пролила стільки крові, стати типом Божого Сина, Котрий Сам пролив Свою невинну Кров за цю безліч убитих людей?*

- Нам є над чим подумати...

III. Закінчення:

Сьогодні кожен із нас може, подібно до Ісуса Навина, носити в собі образ Ісуса Христа.

- Уподібнитися до Нього – найважливіша мета нашого життя на землі...

Питання: *Як це зробити?*

- Так, як Ісус Навин – змінюватися *споглядаючи*... Він змінювався від слави на славу, від характеру до характеру.
- А ми можемо приймати щодня *благодать на благодать*. Бо з Його повноти ми одержали всі, - *а то благодать на благодать* (Івана 1:16).
- А Христова *благодать* – це Його *характер* (див. НУХ, [271]). Наділяючи нас Своєю благодаттю, Він наділяє нас Своїм характером! Яке Євангеліє!